

ماه رجب

(ویژگی‌ها و بدعت‌ها)

خلیل الرحمن خباب

ماه رجب

(ویژگی‌ها و بدعت‌ها)

خادم الاسلام
خلیل الرحمن خباب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عنوان : ماه رجب (ویژگی‌ها و بدعت‌ها)

گردآورنده : خلیل الرحمن خباب

تاریخ انتشار : زمستان ۱۴۰۰

ایجاد هر نوع تغییر بدون اجازه‌ی نویسنده،
مجاز نمی‌باشد و خیانت محسوب می‌گردد!

ارتباط با ما:

تلگرام: @Khademulislam

اینستاگرام: @KhabbabID

واتساپ و ایمو: +۹۳۷۰۲۸۳۷۳۰۰

بسم الله الرحمن الرحيم

سپاس خدایی را که جهان را آفرید و درود بی‌عدد بر سرور و سالار انبیاء، محمد مصطفی ﷺ و بر آل و اصحاب و پیروانش.

امابعد!

الله متعال ماه‌ها را آفرید و از میان آن‌ها برخی را براساس ویژگی‌ها، خصوصیات و اعمالی خاص گردانید؛ از جمله آن‌ها چهار ماه حرام است که عبارت‌اند از رجب، ذوالقعدة، ذوالحجه و محرم.

الله متعال می‌فرماید:

﴿إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرْمٌ...﴾ [التوبة: ۳۶]

«تعداد ماه‌ها نزد خداوند در کتاب الهی، از آن روز که آسمان‌ها و زمین را آفریده، دوازده است که چهار ماه از آن، ماه حرام است.»

از ابوبکره رضی الله عنه روایت شده که رسول الله صلی الله علیه و آله فرمودند:

«السَّنَةُ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا، مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرْمٌ، ثَلَاثَةٌ مُتَوَالِيَاتٌ: ذُو الْقَعْدَةِ وَذُو الْحِجَّةِ وَالْمَحْرَمِ، وَرَجَبٌ مُضَرٌّ، الَّذِي بَيْنَ جُمَادَى وَشَعْبَانَ.»

«سال، دوازده ماه است؛ چهار ماه آن حرام است که سه ماه آن پیایی‌اند: ذوالقعدة، ذوالحجه و محرم و ماه رجب مُضر که بین ماه جمادی‌الأخری و شعبان است».

ابن عباس رضی الله عنهما می‌فرماید:

«همان‌گونه که) در این ماه‌ها، گناه بزرگ شمرده شده، کارهای نیک و پاداش آن‌ها نیز بزرگ قرار داده شده است».

[تفسیر الطبری: ۱۴/۲۳۸]

ماه رجب هم یکی از همین ماه‌های پرفضیلت است و برای مسلمان لازم است که در این ایام پرفیض، از ارتکاب گناهان و معاصی به شدت دوری کند و بیشتر به کارهای نیک مبادرت ورزد.

ماه رجب، کلید دوم‌ماه خیر و برکت (شعبان و رمضان) است.

ماه رجب، در گذشته در دوره جاهلیت نزد عرب‌ها یکی از ماه‌های بزرگ به شمار می‌رفت و رجب را رجب نامیدند؛ چون از ترجیب گرفته شده که به معنای تعظیم است.

عرب‌ها این ماه را گرمی می‌داشتند؛ از همین رو برای احترام و تکریم، در این ماه از جنگ و خون‌ریزی بازمی‌آمدند.

برخی می‌گویند: در دوره جاهلیت نزد عرب‌ها، رجب بیشتر از چهارده نام داشت؛ برخی از آن‌ها:

۱- الأَصَم (کر و ناشنوا)؛ زیرا در این ماه صدای چکاچک شمشیر شنیده نمی‌شد.

۲- الأَصَب (سرازیر شونده)؛ زیرا آن‌ها معتقد بودند که رحمت الهی در این ماه بی‌اندازه سرازیر می‌شود.

۳- هَرِم (سال خورده)؛ زیرا حرمتش از دیر زمانی است.

۴- المَقِیم (ماندگار)؛ زیرا حرمتش همچنان ماندگار بود.

۵- المَعْلَى (بلندمرتبه)؛ زیرا در نزد آن‌ها از جایگاه ویژه‌ای برخوردار بود.

به حتم زیاد بودن نام‌های یک چیز به بزرگی و اهمیت آن دلالت می‌کند.

[لطائف المعارف، ابن رجب: ۱۱۱ + تبیین العجب بما ورد فی فضل رجب، ابن حجر: ۸]
 ماه رجب در اسلام نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است؛ اما مانند ماه‌های دیگر هیچ عبادت معینی در این ماه تخصیص نیافته است؛ زیرا از رسول الله ﷺ در این مورد چیزی ثابت نشده است.

پس بر مسلمان لازم است از بدعت‌های که در این ماه انجام می‌گیرد، پرهیزد و دیگران را نیز آگاه کند و بازدارد؛ برخی از آن بدعت‌ها:

۱- خاص کردن این ماه با انواعی نمازها؛ مانند: رغائب، الفیه و...

۲- خاص کردن این ماه به اخراج مال زکات؛

۳- خاص کردن همهٔ روزهایش یا برخی از آن‌ها به روزه گرفتن؛

۴- خاص کردن شب بیست و هفتم آن به عبادت یا احتفال و

جشن‌گیری به گمان اینکه آن شب، شب اسرا و معراج است.

همهٔ این‌ها بدعت است و هیچ اصل و اساسی در دین ندارد و علما

و بزرگان دین به شدت این موارد رد کرده‌اند.

شیخ الاسلام ابن تیمیه رحمته الله می‌فرماید:

«احادیث روایت شده در مورد فضیلت اختصاصی ماه رجب یا

روزه‌اش یا نماز خاصی در آن مانند رغائب، همهٔ این‌ها دروغ

محض و (احادیث) ساخته شده است».

حافظ ابن حجر رحمته الله می‌فرماید:

«در مورد روزه گرفتن تعداد روزهای معین ماه رجب و زنده داشتن شب مشخصی در آن، هیچ حدیث صحیحی که صلاحیت استدلال را داشته باشد، وارد نشده است.»

[تبیین العجب بما ورد فی فضل رجب، ابن حجر عسقلانی: ۱۱]

امام نووی رحمته الله در مورد نماز رغائب می‌فرماید:

«این کار، بدعتی زشت و ناپسند و بسیار مذموم است.»

[المجموع شرح المذهب، نووی: ۴/۵۶]

ابن قیم رحمته الله می‌فرماید:

«همه احادیثی که در مورد روزه ماه رجب و نماز برخی شب‌های آن ذکر شده، دروغ ساختگی است.»

[المنازل المنیفة فی الصحیح والضعیف، ابن قیم الجوزیة: ۱/۹۶]

واقعات و حوادثی که در ماه رجب اتفاق افتاده است:

در این ماه، بسیاری از واقعه‌ها و اتفاقات مهمی در تاریخ امت اسلامی رخ داده است:

۱- در ماه رجب سال دوم هجری، تحویل قبله از بیت‌المقدس به بیت‌الحرام انجام گرفت و این واقعه‌ای بود برای سنجش ایمان مؤمنان و اظهار سفاهت یهودیان و منافقان.

۲- در سال نهم هجری در ماه رجب، غزوه تبوک اتفاق افتاد؛ در این ماه پیامبر ﷺ و مسلمانان با ۳۰،۰۰۰ مجاهد به سمت تبوک حرکت کردند تا مانع حمله رومی‌ها به مدینه منوره شوند؛ اما در این غزوه هیچ جنگی در بین دو گروه رخ نداد؛ لیکن چهره واقعی منافقان و آن‌هایی که در دل‌های‌شان بیماری کفر و شرک و نفاق بود، آشکار گردید.

۳- در نیمه رجب سال چهاردهم هجری، مسلمانان شهر دمشق را فتح کردند و با ساکنان آنجا صلح نمودند.

۴- در ۲۵ رجب سال ۱۰۱ هجری، خلیفه راشد، عمر ثانی، امیرالمؤمنین عمر بن عبدالعزیز رضی الله عنه در سن ۳۹ سالگی دار فانی را وداع گفت و با یزید بن عبدالملک به عنوان جانشین وی بیعت صورت گرفت.

۵- در آخرین شب ماه رجب سال ۲۰۴ هجری، امام بزرگ و مجتهد عصر، ابوعبدالله محمد بن ادریس شافعی رضی الله عنه در سن ۵۴ سالگی دار فانی را وداع گفت.

۶- در ۲۷ رجب سال ۵۸۳ هجری، سرزمین مقدس فلسطین و بیت المقدس توسط فرمانده بزرگ اسلام، سلطان صلاح الدین ایوبی رضی الله عنه فتح گردید و مسلمانان پس از ۸۸ سال در بیت المقدس نماز جمعه را ادا کردند.

...

اما اینکه می‌گویند: واقعه اسرا و معراج در ۲۷ ماه رجب اتفاق افتاده است، درست نمی‌باشد.

ابن کثیر رحمته الله می‌فرماید:

«برخی از مردم فکر می‌کنند که واقعهٔ اسرا در اول شب جمعه از ماه رجب، در شب رغائب که نماز بدعتی را در آن شب ایجاد کرده‌اند، اتفاق افتاده است؛ هیچ اصلی ندارد».

[البدایة والنهایة، ابن کثیر: ۱۰۹ / ۳]

ابن دحیه رحمته الله می‌فرماید:

«برخی از داستان‌سرایان می‌گویند که واقعهٔ اسرا در ماه رجب اتفاق افتاده است؛ اما این دروغ محض است».

و ابواسحاق ابراهیم بن اسحاق حربی رحمته الله می‌فرماید:

«واقعهٔ اسرا در شب بیست و هفتم ماه ربیع‌الاول اتفاق افتاد».

[مواهب الجلیل فی شرح مختصر خلیل، خطاب الرعینی: ۴۰۸ / ۲]

اشکالی ندارد انسان مسلمان به اعمالی که در ماه‌های دیگر انجام می‌داد، در این ماه نیز مبادرت ورزد و پایبندی کند؛ مانند نماز، روزه، تلاوت قرآن، عمره و... بدون اینکه اعتقاد به فضیلت ویژه‌ای در این ماه داشته باشد؛ بلکه نیتش آماده‌گیری برای ماه پرفیض

رمضان باشد. انسان مسلمان باید خداوند را براساس اموری که خودش مشروع قرار داده است، عبادت کند و از بدعت و نوآوری پرهیزد. الله متعال می‌فرماید:

﴿أَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِ ذَلِكُمْ وَصَّاكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾ [الأنعام: ۱۵۳]

«این راه مستقیم من است، از آن پیروی کنید و از راه‌های پراکنده (و انحرافی) پیروی نکنید که شما را از راه حق دور می‌سازد! این چیزی است که خداوند شما را به آن سفارش می‌کند، شاید پرهیزگاری پیشه کنید.»

ماه رجب مانند باد است و ماه شعبان مانند ابر و ماه رمضان مانند باران، پس کسی که در ماه رجب چیزی نکارد و در ماه شعبان آن را آبیاری نکند، چگونه می‌تواند در ماه رمضان آن را درو کند؟ پس این ماه‌ها فرصتی است برای تمرین نفس و آماده‌سازی جسم و روح و روان برای ماه پرفیض رمضان بدون الزام روزهای مشخص و عبادت‌های معین.

وصلى الله تعالى

على خير خلقه

محمد وعلى آله

وصحبه أجمعين

از همین نویسندہ:

خودکسی نوین

خلیل الرحمن خیاب

اسلام

به ذات خود ندارد عیبی...!

خلیل الرحمن خیاب

طلاق
شوخی بردار نیست

خلیل الرحمن خیاب

بی رحمی بزرگ

خلیل الرحمن خیاب